

HOOFDSTUK 8 VERWANTSCHAPPEN EN NAAMGEVING

Menno Reemer, John T. Smit

Wereldwijd zijn zo'n honderdwtintigduizend soorten vliegen en muggen bekend, waarvan ongeveer zesduizend soorten zweefvliegen. Om in die veelheid aan soorten orde te herkennen worden ze ingedeeld op basis van hun onderlinge verwantschappen en evolutionaire ontwikkeling. Beide onderwerpen komen in dit hoofdstuk aan de orde. Een belangrijk onderdeel van dit hoofdstuk vormt de systematische naamlijst van de Nederlandse zweefvliegen. Deze lijst laat de Nederlandse soorten zien in een rangschikking volgens de huidige opvattingen over verwantschappen. De lijst wordt ingeleid door een overzicht van naamsveranderingen uit het verleden, verwachtingen hierover voor de toekomst en een verklaring van de wetenschappelijke genusnamen.

EVOLUTIE

Zweefvliegen behoren tot de orde van de Diptera, de twee-vleugeligen, samen met muggen en andere vliegen. Het huidige inzicht in de ouderdom van diverse insectenordes, zoals die van de Diptera, is gebaseerd op fossielen uit geologische afzettingen uit langvervlogen tijden. Het is echter niet eenvoudig om op basis hiervan de ontstaansgeschiedenis van een insectengroep te herleiden. Insecten zijn namelijk niet even talrijk in alle afzettingen vertegenwoordigd. Is er eenmaal een vondst gedaan, dan is het bovendien niet altijd gemakkelijk om de ouderdom ervan vast te stellen. Toch is het mogelijk om op grond van wat er wel bekend is een aardig beeld te schetsen van het ontstaan en de evolutionaire ontwikkeling van de zweefvliegen (fig. 1). Voor een uitgebreide behandeling van de evolutie van insecten wordt verwezen naar het standaardwerk van Grimaldi & Engel (2005).

De eerste vliegen en muggen

De oudste fossiele insecten zijn bekend uit het Devoon, ongeveer vierhonderd miljoen jaar geleden. Aanvankelijk waren insecten ongevleugeld. De eerste gevleugelde insecten zijn bekend uit het Carboon, 320 miljoen jaar geleden. Dit waren insecten met vier vleugels, zoals haften, kakkerlakken en voorlopers van de libellen. Het zou nog eens tientallen miljoenen jaren duren voordat de eerste twee-vleugelige in-

secten ontstonden. Hoewel de oudste vondsten van fossiele Diptera uit het Trias stammen, 240 miljoen jaar geleden, vermoeden veel paleontologen dat deze orde al in het Perm is ontstaan, 260 miljoen jaar geleden. De eerste twee-vleugeligen zagen eruit als muggen. Binnen een van de vele mugachtige groepen ontstonden pas veel later de kenmerken die specifiek zijn voor echte vliegen, zoals gereduceerde antennen (GRIMALDI & CUMMING 1999, KRZEMIŃSKI & EVENHUIS 2000, KUKA-LOVÁ-PECK 1991, YEATES & WIEGMANN 1999).

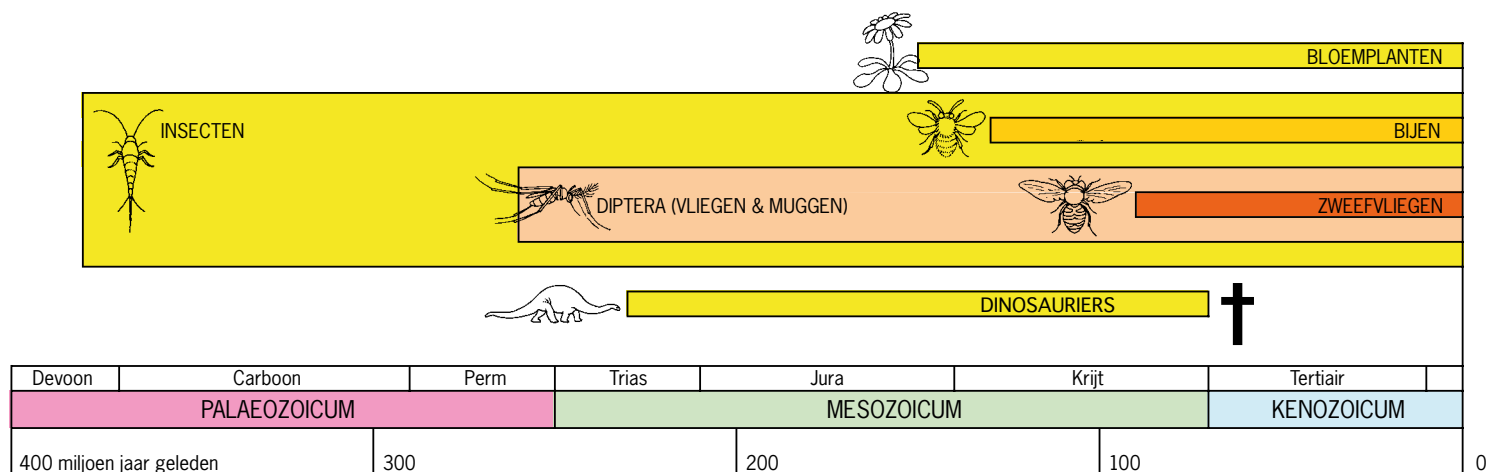
De eerste zweefvliegen

De oudste bekende zweefvlieg-fossielen stammen uit het late Krijt, zo'n tachtig miljoen jaar geleden (EVENHUIS 1994, GRIMALDI & CUMMING 1999, KOVALEV 1985). Wanneer zweefvliegen precies zijn ontstaan is niet bekend, maar er wordt aangenomen dat ze er nog niet of nauwelijks waren voor de opkomst van de bloemplanten (Angiospermae), op de overgang van Jura naar Krijt (CRANE ET AL. 1995, SUN ET AL. 1998). Ook bijen, die nog sterker dan zweefvliegen van bloemproducten afhankelijk zijn, dateren uit het Krijt (ENGEL 2001). De nu bekende fossiele zweefvliegen uit het Krijt zijn nog niet officieel beschreven (KOVALEV 1985). Daarom worden hier geen uitspraken over hun uiterlijk gedaan. Uit latere tijdperken, met name het Eoceen (33-52 miljoen jaar geleden), Oligoceen (22-33 miljoen jaar geleden) en Mioceen (3-22 miljoen jaar geleden), zijn in totaal 88 soorten beschreven (EVENHUIS 1994). Hiervan zijn er veel gevonden in barnsteen (versteende hars) (fig. 2).

Van de beschreven fossiele zweefvliegsoorten behoren er 61 tot uitgestorven genera. Deze hebben duidelijk andere kenmerken dan de huidige zweefvliegen. De overige 27 soorten worden tot nog toe ingedeeld bij nog bestaande genera. Zo zijn er relatief veel fossiele soorten bekend uit de genera *Cheilosia*, *Platycheirus* en *Syrphus*. Of deze soorten ook tegenwoordig nog tot deze genera gerekend moeten worden valt echter te bezien, want de meest recente studie naar de classificatie van fossiele zweefvliegen is van meer dan zestig jaar geleden (HULL 1945). Sindsdien zijn er veel nieuwe inzichten ontstaan in de systematiek van zweefvliegen en is er tevens veel nieuw fossiel materiaal gevonden dat op nadere studie wacht (EVENHUIS 1994).

Figuur 1

Het ontstaan van de zweefvliegen op een geologische tijdschaal, vergeleken met enkele andere ontwikkelingen van het leven op aarde. De horizontale as geeft de tijd aan van 400 miljoen jaar geleden tot heden.

Figuur 2

Zweiflieg in Baltisch barnsteen uit het Eoceen (33-53 miljoen jaar geleden).

VERWANTSCHAPPEN

Kennis over verwantschappen verschaft inzicht in de evolutionaire ontwikkeling van bepaalde eigenschappen binnen een groep. Zo kan bijvoorbeeld worden achterhaald of alle zweefvliegen met bladluisetende larven aan elkaar verwant zijn - en dus een gemeenschappelijke voorouder hebben - of dat deze voedingswijze meerdere malen onafhankelijk van elkaar ontstaan is - en de groepen dus geen gemeenschappelijke voorouder hebben. Door het weergeven van afstammingsrelaties in de vorm van stambomen kunnen dergelijke vragen worden opgelost (SCHUH 2000).

Bij studies naar de verwantschappen (*fylogenie* of *cladistiek*) vergelijkt men kenmerken van soorten of soortgroepen met elkaar. Hierbij zijn soorten het meest aan elkaar verwant als zij kenmerken met elkaar gemeenschappelijk hebben, maar

niet met andere soorten. Wanneer deze gemeenschappelijke kenmerken nieuw gevormd zijn ten opzichte van de oorspronkelijke toestand, noemen we dit *apomorfie* kenmerken. Het gemeenschappelijk bezit van apomorfie kenmerken bepaalt of soorten een *monofyletische* groep vormen. Dit betekent dat de soorten binnen de groep één gemeenschappelijke voorouder delen, die zij niet met soorten buiten de groep gemeen hebben. Een voorbeeld is de aanwezigheid van haltertjes bij Diptera. Deze vormen een apomorfie kenmerk ten opzichte van de ontwikkelde achtervleugels, die bij gevleugelde insecten de oorspronkelijke toestand vormen. Alleen Diptera hebben deze tot haltertjes omgevormde achtervleugels, andere insecten niet. Dit apomorfie kenmerk is een van de argumenten om de Diptera als monofyletische groep te beschouwen. Over de verwantschappen tussen de diverse vliegenfamilies en tussen zweefvliegen onderling bestaat nog veel onzekerheid. De recente toepassing van moleculaire technieken geeft hieraan echter een nieuwe impuls. Door genetische kenmerken te combineren met 'traditionele' morfologische kenmerken ontstaat langzamerhand steeds meer duidelijkheid in deze kwestie.

Vliegen en andere insecten

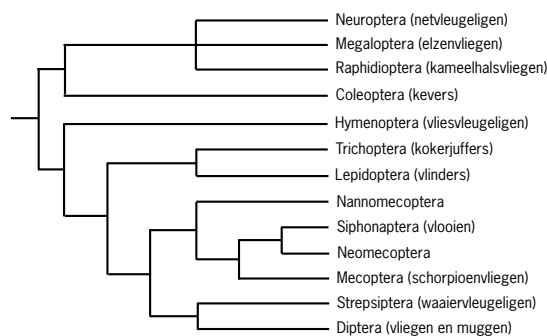
Vliegen behoren tot de Endopterygota (vroeger Holometabola genoemd), ofwel insecten met een volledige gedaantewisseling. Binnen deze groep worden de vliegen en muggen (Diptera) over het algemeen beschouwd als naaste verwanten van schorpioenvliegen (Mecoptera) en vlooiën (Siphonaptera) (fig. 3). Terwijl schorpioenvliegen twee paar vleugels hebben en vlooiën geen, is bij de Diptera het achterste vleugelpaar omgevormd tot een paar halters (KRZEMIŃSKI & EVENHUIS 2000, KUKALOVÁ-PECK 1991, zie kader Herkenning en lichaamsbouw in hoofdstuk 1). De enige andere insectenorde met zulke halters en één paar vleugels zijn de waaivleugeligen (Strepsiptera). Bij deze insecten is echter het vóórste vleugelpaar tot halters omgevormd. Het inzicht dat de Strepsiptera het meest nauwverwant zijn aan de Diptera is vrij nieuw en nog omstreden (WHITING 2005, YEATES & WIEGMANN 1999, zie ook SMIT & SMIT 2005). Vaak worden ze als verwanten van de kevers beschouwd.

Zweefvliegen en andere vliegenfamilies

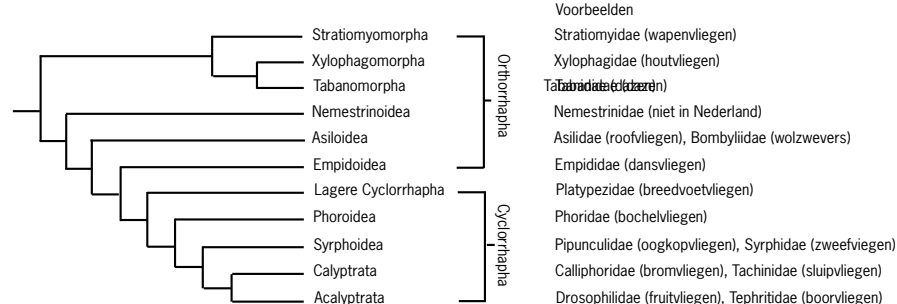
De Diptera zijn onder te verdelen in de muggen (vroeger aangeduid met de tegenwoordig als incorrect beschouwde term Nematocera) en de vliegen (Brachycera). Veel van de traditionele ideeën over de verwantschappen tussen de diverse vliegenfamilies zijn recent onjuist gebleken, daarover zijn de deskundigen het eens, maar over hoe het nu wel precies zit lopen de meningen uiteen. Overzichten van ver-

Figuur 3

Verwantschapsrelaties tussen insectenordes behorende tot de Endopterygota (= Holometabola) (WHITING 2005).

Figuur 4

Verwantschapsrelaties binnen de vliegen (Diptera: Brachycera) volgens Yeates & Wiegmann 2005.

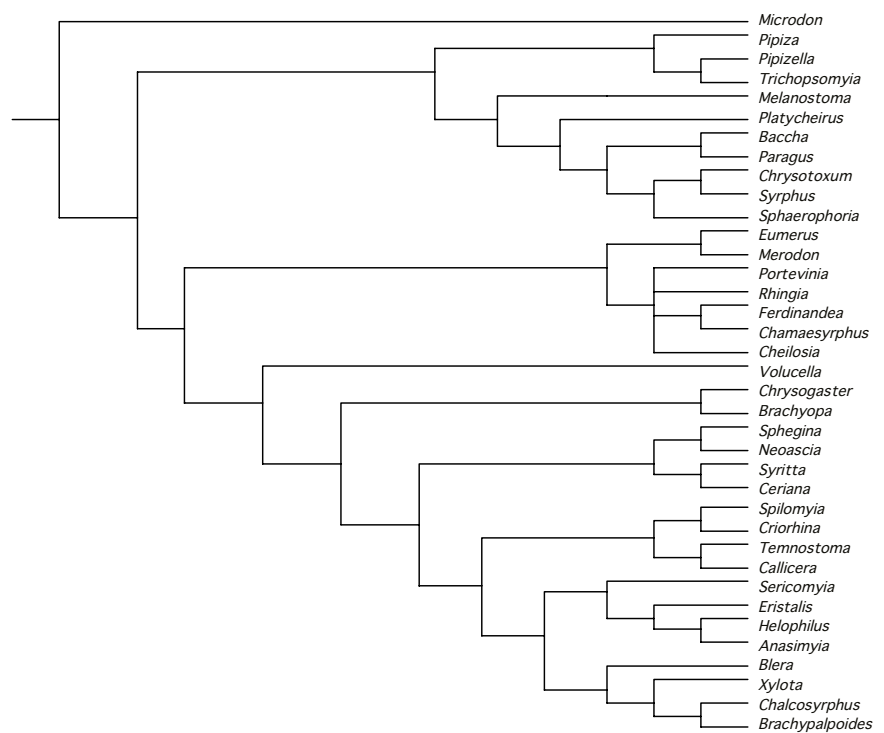
schillende inzichten zijn te vinden in McAlpine (1989) en Yeates & Wiegmann (1999, 2005). Een recente opvatting is samengevat in figuur 4. Over wat de meest verwante families van zweefvliegen (Syrphidae) zijn is men het wel eens. Zweefvliegen vormen samen met de oogkopvliegen (Pipunculidae) de superfamilie Syrphoidea. Andere verwante families zijn onder andere de Lonchopteridae, bochelvliegen (Phoridae) en breedvoetvliegen (Platypezidae) (YEATES & WIEGMANN 1999, 2005). Voor een overzicht van de morfologische verschillen tussen diverse vliegenfamilies wordt verwezen naar Oosterbroek et al. (2005).

Zweefvliegen onderling

De vroegste ideeën over verwantschappen binnen de familie van de zweefvliegen zijn gebaseerd op kenmerken van de volwassen dieren (bijvoorbeeld HULL 1949). Met name kenmerken in vleugeladering, bouw van het borststuk en mannelijke genitaliën waren hierbij van belang. Toen er eenmaal voldoende beschrijvingen van de larven van zweefvliegen beschikbaar waren, werden ook deze gebruikt bij de classificatie (DUŠEK & LÁSKA 1967, ROTHERAY & GILBERT 1989, 1999). Recent zijn voor het eerst zowel moleculaire kenmerken als morfologische kenmerken in de verwantschapsstudies tussen genera betrokken (STÄHLS ET AL. 2003). De stamboom die uit deze studies volgt (fig. 5), heeft ervoor gezorgd dat er nu overeenstemming bestaat over een aantal zaken waarover eerdere studies geen eenduidig beeld lieten zien. De belangrijkste inzichten zijn als volgt:

- de subfamilies Microdontinae, Syrphinae en Eristalinae (vroeger Milesiinae genoemd) zijn *monofyletische* groepen. Dit betekent dat binnen iedere subfamilie alle soorten een gemeenschappelijke voorouder hebben die anders is dan die van de andere (twee) subfamilies. Dit was uit andere studies niet altijd gebleken, zoals in het geval van Eristalinae in de studie van Rotheray & Gilbert (1999);
- de volgende tribus zijn monofyletisch: Eristalini, Pipizini, Rhingiini (= voorheen Cheilosini) en Xylotini;
- het tribus Pipizini (met genera zoals *Pipiza*, *Pipizella* en *Trichopsomyia*) behoort tot de subfamilie Syrphinae en niet, zoals bijvoorbeeld in de indeling door Vockeroth & Thompson (1987), tot de Eristalinae;
- het genus *Microdon* vormt een aparte tak aan de basis van de stamboom. Het is een zustergroep van alle andere zweefvliegen en dus minder verwant aan andere zweefvliegen dan de andere zweefvliegen onderling. Het genus *Microdon* is daarom (samen met enkele verwante tropische genera) in de subfamilie Microdontinae geplaatst. Vanwege de afwijkende bouw van de volwassen dieren stellen sommigen zelfs voor om er een aparte familie van te maken (SPEIGHT 1987, THOMPSON 1969), maar dit voorstel wordt vooralsnog niet breed gesteund.

De stamboom van figuur 5 geeft antwoord op een vraag die aan het begin van deze paragraaf over verwantschappen werd gesteld: alle soorten met bladluisetende larven behoren tot dezelfde subfamilie, namelijk die van de Syrphinae. Dit duidt erop dat deze voedingswijze één keer in de evolutie ontstaan is. Toch is het niet mogelijk om het ontstaan van alle larvale voedingswijzen of andere eigenschappen op grond van verwantschapsstudies te verklaren. Dit kan goed worden geïllustreerd aan de hand van het genus *Volucella*,

waarvan de soorten ondanks hun nauwe verwantschap toch larven hebben die er uiteenlopende voedingswijzen op nahouden (zie hoofdstuk 4 en de soortteksten).

Nog lang niet alle vragen rond de verwantschapsrelaties van zweefvliegen zijn opgelost, alleen al omdat van niet alle genera vertegenwoordigers in de studies zijn betrokken. Dit geldt met name voor talloze tropische genera, maar ook voor genera die in Nederland voorkomen, zoals *Myolepta*, *Tropidia* en diverse aan *Syrphus* verwante genera. Daarnaast moeten de data op lagere niveaus dan subfamilie in de systematische indeling verder worden uitgewerkt. Binnen het tribus Rhingiini is dit al aardig gebeurd (STUKE 2000A, STÄHLS & NYBLOM 2000, STÄHLS ET AL. 2004), maar voor veel andere soortgroepen nog niet. Een recente studie (HIPPA & STÄHLS 2005) maakte gebruik van een groot aantal nieuwe morfologische kenmerken. De stamboom die hieruit voortkomt laat op diverse punten weer een heel ander beeld zien dan de studie van Stähls et al. (2003). Nu is het de beurt aan een studie die deze nieuwe kenmerken met moleculaire data combineert, zodat hieruit een verbeterde versie voortkomt.

SYSTEMATISCHE NAAMLIJST

Een systematische naamlijst van een bepaalde groep organismen is meer dan een lijst met namen alleen. Omdat de lijst hiërarchisch is ingedeeld geeft het de onderlinge verwantschap aan tussen de vaste categorieën (*taxa*). Aldus ontstaat met een naamlijst een indeling (*classificatie*). De kleinste eenheid van de naamlijst is een soort, soorten worden ondergebracht in genera, genera in tribus, tribus in subfamilies, subfamilies in families en families in ordes. Meer over de principes van classificatie en naamgeving is te lezen in Kleukers et al. (1997) en in Schuh (2000). De volledige naamlijst is aan het eind van dit hoofdstuk te vinden. Onderstaande paragrafen geven een toelichting.

Figuur 5

Verwantschappen van de in Nederland voorkomende zweefvliegengenera (naar STÄHLS ET AL. 2003) (niet in Nederland voorkomende genera zijn weggelaten).

Subfamilies

In dit boek is de indeling van de zweefvliegen in drie subfamilies aangehouden, namelijk die van de Syrphinae, de Eristalinae en de Microdontinae (THOMPSON & ROTHERAY 1998). Recente Nederlandse naamlijsten (BARENDREGT 2001, W. VAN STEENIS & BARENDREGT 2002) onderscheiden apart van de Eristalinae een subfamilie Milesiinae, maar deze is niet monofyletisch en kan daarom niet als geldende indeling standhouden.

Tribus

Het systematische niveau van een tribus zit tussen subfamilie en genus in. Het wordt gebruikt om een of meer genera in onder te brengen die biologische, ecologische en morfologische kenmerken met elkaar gemeenschappelijk hebben. Zo is het bijvoorbeeld mogelijk om naar alle Pipizini te verwijzen zonder alle genera te noemen.

De tribusindeling in dit boek volgt de lijst van W. van Steenis & Barendregt (2002). Hierin zijn de subfamilies en tribus volgens taxonomische inzichten gerangschikt, terwijl daarbinnen de genera op alfabetische volgorde staan. De in dit boek gepresenteerde lijst wijkt op een paar punten af van die van W. van Steenis & Barendregt (2002). Zo wordt het genus *Pelecocera* niet tot een apart tribus gerekend, maar behoort het samen met het nauwverwante genus *Chamaesyrphus* tot de Rhingiini (STÄHLS ET AL. 2004). De tribus Bacchini en Xylotini zijn in navolging van W. van Steenis & Barendregt (2002) gehandhaafd, hoewel ze duidelijk niet monofyletisch zijn (fig. 5). Omdat de verwantschapsrelaties nog te onzeker zijn voor een nieuwe classificatie en dit boek niet de aangewezen plek is om een nieuwe classificatie te introduceren, wordt hier vastgehouden aan de bestaande indeling.

Nederlandse namen

Een systematische naamlijst bestaat per definitie uit wetenschappelijke namen, maar vaak is er tevens behoefte aan een lijst met Nederlandse namen. Zulke namen bestonden vóór het zweefvliegenproject echter slechts voor een klein aantal algemene soorten. Ook waren soms verschillende namen voor een soort in omloop, zoals voor *Episyrphus balteatus*. Door betrokkenen bij het zweefvliegenproject is voor de meeste Nederlandse zweefvliegensoorten een Nederlandse naam vastgesteld (ZEEGERS 2002). Deze namen zijn gepubliceerd in Barendregt (2001) en worden in dit boek bij de soortteksten (hoofdstuk 10) vermeld. Soorten waarvan nog geen Nederlandse naam bekend was zijn in dit boek voor het eerst van een Nederlandse naam voorzien. In sommige gevallen zijn kleine taalkundige aanpassingen aan de soortnamen doorgevoerd om ze bijvoorbeeld aan te sluiten bij de huidige spellingsregels.

Veranderingen in de naamlijst

Hoewel de meest recente publicatie op naamgevingsgebied van W. van Steenis & Barendregt (2002) het uitgangspunt vormt voor de hier gepubliceerde naamlijst, zijn er intussen alweer diverse veranderingen in opgetreden (tabel 1). Deels gaat het om nieuwe soorten voor ons land, deels juist om soorten die ten onrechte op die lijst stonden.

In oude naamlijsten van de Nederlandse zweefvliegen, zoals Van der Wulp & De Meijere (1898) en De Meijere (1939b), worden voor dezelfde soorten vaak andere namen gebruikt

dan tegenwoordig. Zelfs in vergelijking met recente naamlijsten zijn alweer diverse zaken veranderd. Deze naamsveranderingen kunnen zeer verwarrend zijn. Een en ander heeft te maken met internationale regelgeving op het gebied van zoölogische naamgeving (ICZN 1999, SCHUH 2000). Grofweg zijn de veranderingen onder te verdelen in taxonomische en naamgevingstechnische (*nomenclatorische*) veranderingen. Van beide typen veranderingen volgen hieronder enkele voorbeelden.

Taxonomische veranderingen

Opsplitsing van soorten

Soms blijken onder één soortnaam meerdere soorten schuil te gaan. Deze lijken zo sterk op elkaar dat ze altijd tot dezelfde soort werden gerekend. Dit worden cryptische soorten genoemd. Een goed voorbeeld is *Platycheirus scutatus*, die bij nadere bestudering uit maar liefst vier soorten bleek te bestaan, waarvan er drie in Nederland voorkomen (DOCKAL ET AL. 2002, SMIT 2001A, 2003). De bestaande soortnaam werd aan een van de soorten toegewezen, de andere kregen een nieuwe naam. Andere voorbeelden van recent onderscheiden soorten zijn *Leucozona inopinata* en *L. lucorum* en *Platycheirus clypeatus*, *P. europaeus* en *P. occultus*.

Ook kan het gebeuren dat twee zeer nauwverwante soorten oorspronkelijk wel afzonderlijk zijn beschreven maar vervolgens lange tijd als synoniem zijn beschouwd. Voor geen van beide soorten hoeft dan een nieuwe naam te worden verzonden. Een voorbeeld hiervan is het soortenpaar *Psilota anthracina* en *P. atra* (SMIT & ZEEGERS 2005).

Wijziging van de indeling van de genera

Omdat de indeling van soorten in genera een weerspiegeling dient te zijn van hun classificatie, kunnen veranderingen in inzichten over verwantschappen soms ook leiden tot andere naamgeving. Een voorbeeld hiervan is het genus *Syrphus*, waarin vroeger tientallen soorten werden ondergebracht die op grond van hun verwantschap tegenwoordig tot de genera *Dasysyrphus*, *Epistrophe*, *Melangyna* en *Parasyrphus* worden gerekend. Een ander voorbeeld is *Riponnensia splendens*. Deze soort werd voorheen in het genus *Orthonevra* ingedeeld, maar wijkt dusdanig van de andere soorten in dit genus af dat deze - samen met enkele andere Europese soorten - een plek kreeg in een nieuw genus.

Nomenclatorische veranderingen

Meerdere namen voor dezelfde soort (synonymie)

Wanneer blijkt dat een soort meer dan eens is beschreven onder verschillende namen, dan geldt de oudste naam (prioriteitsregel). De andere (jongere) namen zijn dan ongeldige synoniemen. Een voorbeeld is de in oude literatuur gebruikte naam *Eupeodes latilunulatus* (Collin, 1931). Recent is gebleken dat de oudere naam *Eupeodes bucculatus* (Rondani, 1857) op dezelfde soort betrekking heeft. Deze soort moet daarom voortaan *E. bucculatus* genoemd worden (*E. latilunulatus* is een jonger synoniem ervan). Ook genera blijken soms al eerder onder een andere naam te zijn beschreven. Zo waren enkele soorten lange tijd bekend onder de genusnaam *Metasyrphus*, totdat bleek dat de naam *Eupeodes* al eerder was bedacht voor deze soorten. In dat geval kreeg de oudere naam *Eupeodes* prioriteit boven *Metasyrphus*. Dit is

Nieuwe soorten	Toelichting	Literatuur
<i>Brachyopa dorsata</i> Zetterstedt, 1837	nieuw gevonden	Reemer et al. (2007)
<i>Cheilosia</i> cf. <i>griseiventris</i> Loew, 1857	nieuw gevonden	Reemer & Claussen (2008)
<i>Chrysogaster basalis</i> Loew, 1857	nieuw gevonden	Renema & Reemer (2004)
<i>Chrysotoxum elegans</i> Loew, 1841	nieuw gevonden	Renema & Reemer (2004)
<i>Dasyrphus lenensis</i> Bagatshanova, 1980	voorheen niet herkend in Nederland	Reemer (2002)
<i>Eupeodes goeldlini</i> Mazánek, 1999	gevolg van taxonomische opsplitsing	Reemer & Van Steenis (2006)
<i>Pipiza fenestrata</i> Meigen, 1822	voorheen niet als geldige soort erkend	Barendregt & Zeegers (2005)
<i>Platycheirus aurolateralis</i> Stubbs, 2002	gevolg van taxonomische opsplitsing	Smit (2003)
<i>Psilota atra</i> Fallén, 1817	voorheen niet herkend in Nederland	Smit & Zeegers (2005)
Vervallen soorten		
<i>Baccha obscuripennis</i> Meigen, 1822	beschouwd als synoniem van <i>B. elongata</i>	zie genustekst <i>Baccha</i>
<i>Brachypalpus meigeni</i> Schiner, 1857	beschouwd als synoniem van <i>B. laphriformis</i>	zie genustekst <i>Brachypalpus</i>
<i>Cheilosia acutilabris</i> Becker, 1894	foute determinatie	Reemer & Renema (2004)
<i>Cheilosia rotundiventris</i> Becker, 1894	beschouwd als synoniem van <i>C. vernalis</i>	zie soorttekst <i>Cheilosia vernalis</i>
<i>Cheilosia ruficollis</i> Becker, 1894	beschouwd als synoniem van <i>C. vernalis</i>	zie soorttekst <i>Cheilosia vernalis</i>
<i>Melangyna ericarum</i> (Collin, 1946)	foute determinatie	Reemer & Renema (2004)
<i>Merodon batumicus</i> Paramonov, 1927	incidenteel geval van import, daarom niet als inheems beschouwd (zie genustekst <i>Merodon</i>)	Delfos & Van Helsdingen (2000)
<i>Merodon constans</i> (Rossi, 1794)	idem	Hurkmans & De Goffau (1995)
<i>Merodon eques</i> (Fabricius, 1805)	idem	Hurkmans & De Goffau (1995)
<i>Paragus finitimus</i> Goeldlin de Tiefenau, 1971	foute determinatie	Reemer & Renema (2004)
<i>Pipiza signata</i> Meigen, 1822	beschouwd als synoniem van <i>P. bimaculata</i>	zie genustekst <i>Pipiza</i>
Naamsveranderingen en misdeterminaties		
<i>Chalcosyrphus valgus</i> (Gmelin, 1790)	hier gehanteerde naam voor <i>Chalcosyrphus femoratus</i> (Linnaeus, 1758), omdat het gebruik van die naam tot onduidelijkheid leidt sinds de publicatie van Thompson et al. (1982)	zie genustekst <i>Chalcosyrphus</i>
<i>Chrysogaster cemitiorum</i> (Linnaeus, 1758)	geldige naam voor <i>C. chalybeata</i>	Thompson et al. (1982)
<i>Epistrophe bella</i> (Kowarz, 1885)	voorheen in <i>Meligramma</i>	zie genustekst <i>Epistrophe</i>
<i>Eristalis similis</i> (Fallén, 1817)	geldige naam voor <i>E. pratorum</i>	Nielsen (1995)
<i>Eumerus funeralis</i> Meigen, 1822	geldige naam voor <i>E. tuberculatus</i>	Speight et al. (1998)
<i>Megasyrphus erraticus</i> (Linnaeus, 1758)	geldige naam voor <i>M. annulipes</i>	Thompson et al. (1982)
<i>Melanogaster nuda</i> (Macquart, 1829)	geldige naam voor <i>M. viduata</i>	Thompson et al. (1982)
<i>Microdon myrmicae</i> Schönrogge et al., 2002	gevolg van taxonomische opsplitsing van <i>M. mutabilis</i> (Linnaeus, 1758): de 'echte' <i>M. mutabilis</i> bleek niet in Nederland voor te komen	Beuker (2004)
<i>Paragus pecchiolii</i> Rondani, 1857	geldige naam voor <i>P. majoranae</i>	Sommaggio (2002)
<i>Pipizella viduata</i> (Linnaeus, 1758)	geldige naam voor <i>P. varipes</i>	Thompson et al. (1982)
<i>Xylota jakutorum</i> Bagatshanova, 1980	werd voorheen ten onrechte als <i>X. caeruleiventris</i> Zetterstedt, 1838 voor Nederland vermeld (bovendien foutief gespeld met 'oe' i.p.v. 'ae')	zie soorttekst

Tabel 1

Veranderingen in de naamlijst ten opzichte van W. van Steenis & Barendregt (2002), met toelichtingen en verwijzingen naar de betreffende genus- en soortteksten en de relevante Nederlandse literatuur.

er dus de oorzaak van dat bijvoorbeeld *Metasyrphus corollae* tegenwoordig *Eupeodes corollae* moet worden genoemd.

Eén naam voor meerdere soorten (homonymie)

Vooraf in het verleden kwam het wegens gebrek aan communicatie weleens voor dat twee biologen dezelfde naam kozen voor twee verschillende soorten binnen hetzelfde genus. In zo'n geval wordt de naam aan de eerstbeschreven soort verbonden en moet er voor de laatstbeschreven soort een nieuwe naam komen. Een voorbeeld is *Myolepta dubia*. Deze soort was lang bekend onder de naam *M. luteola*, tot dat Thompson & Pont (1994) erop wezen dat deze naam al

eerder voor een andere soort was gebruikt (zie tevens Reemer et al. 2005).

Verkeerde interpretatie van een naam

Soms wordt een naam gebruikt voor een soort terwijl die naam oorspronkelijk voor een andere soort was bedoeld. Een voorbeeld is de soort die door onder andere Van der Goot (1981) *Epistrophe melanostomoides* werd genoemd. Later bleek dat deze naam hoorde bij de soort die bekend stond onder de naam *E. melanostoma*. Deze namen waren dus synoniem en *E. melanostoma* is de oudste, dus geldige naam. Voor de soort die ten onrechte *E. melanostomoides*

werd genoemd, was geen naam beschikbaar en moest een nieuwe naam verzonnen worden. Dit werd *E. flava*.

Verwachtingen

Na de publicatie van dit boek zullen ontwikkelingen op het gebied van systematiek en naamgeving van de Nederlandse zweefvliegen zeker niet stil blijven staan. Zo zal de naamlijst wellicht worden aangevuld met soorten die uit naburige landen bekend zijn (tabel 2). Alle genoemde soorten in tabel 2 zijn op naam te brengen met Van Veen (1994), met uitzondering van *Cheilosia grisella*. Deze soort kan men met Barkalov & Ståhls (1997) determineren. Hoewel de lijst niet alle soorten bevat die mogelijk ooit in ons land kunnen opduiken, geeft hij wel enig houvast.

Ook beschrijvingen van cryptische soorten zullen gevolgen hebben voor de Nederlandse soortenlijst. Hoewel het moeilijk is om hierover voorspellingen te doen, zijn er wel enkele soortgroepen te noemen waarvan naar verwachting iets in de nabije toekomst gaat veranderen. Zo staat het genus *Pipiza* bekend vanwege de vele taxonomische onduidelijkheden en is in het genus *Melanostoma* sprake van een soortencomplex. Ook rond *Cheilosia vernalis*, *Dasydyrphus venustus* en *Paragus bicolor* bestaan onduidelijkheden die kunnen leiden tot veranderingen in de taxonomie. Met behulp van moleculaire technieken zullen dergelijke problemen vaker kunnen worden opgelost. Daar staat tegenover dat met deze technieken ook nieuwe problemen naar boven kunnen komen.

Tabel 2

Zweefvliegensoorten die uit het nabije buitenland bekend zijn, maar niet uit Nederland. België: gebaseerd op Verlinden (1991), aangevuld met Reemer & Brantquart (2004), Van der Linden (1991), Vujić & Claussen (1994b). Duitsland, Nedersaksen & Bremen (met uitzondering van de Harz): gebaseerd op Barkemeyer (1994), aangevuld met Stuke (1996c, 2001, 2006), Stuke & Schulz (2001), Stuke & Wolff (1998), Stuke et al. (2000, 2004). Duitsland, Noordrijn-Westfalen: gebaseerd op Freundt et al. (2005). Engeland (= Groot-Brittannië exclusief Schotland en Wales): gebaseerd op Ball & Morris (2000).

Soort	België	Nedersaksen & Bremen (m.u.v. Harz)	Noordrijn-Westfalen	Engeland
<i>Brachyopa obscura</i> Thompson & Torp, 1982		•		
<i>Brachyopa plena</i> Collin, 1939			•	
<i>Callicera spinolae</i> Rondani, 1944				•
<i>Cheilosia frontalis</i> Loew, 1857	•	•		
<i>Cheilosia grisella</i> Becker, 1894			•	
<i>Cheilosia morio</i> (Zetterstedt, 1838)		•	•	
<i>Cheilosia nebulosa</i> (Verrall, 1871)	•	•	•	•
<i>Cheilosia orthotricha</i> Vujić & Claussen, 1994	•	•	•	
<i>Cheilosia rufimana</i> Becker, 1894	•	•	•	
<i>Cheilosia vulpina</i> (Meigen, 1822)	•	•	•	•
<i>Eristalis oestracea</i> (Linnaeus, 1758)		•		
<i>Eristalis pseudorupium</i> Kanervo, 1938		•		
<i>Hammerschmidtia ferruginea</i> (Fallén, 1817)		•		
<i>Melangyna arctica</i> (Zetterstedt, 1838)				•
<i>Melanogaster parumplicata</i> (Loew, 1840)		•	•	
<i>Merodon ruficornis</i> Meigen, 1822	•			
<i>Microdon mutabilis</i> (Linnaeus, 1758)				•
<i>Myolepta potens</i> (Harris, 1780)				•
<i>Orthonevra elegans</i> Meigen, 1822	•	•		
<i>Orthonevra erythrogonia</i> Malm, 1863		•		
<i>Paragus constrictus</i> Simić, 1986		•		
<i>Paragus finitimus</i> Goeldlin, 1971	•	•	•	
<i>Paragus flammeus</i> Goeldlin, 1971	•	•		
<i>Pipiza accola</i> Violovitsh, 1985		•		
<i>Pipizella maculipennis</i> (Meigen, 1822)	•	•		•
<i>Platychyirus amplius</i> Curran, 1927	•			
<i>Platychyirus nielseni</i> Vockeroth, 1990		•	•	•
<i>Scaeva albomaculata</i> (Macquart, 1842)				•
<i>Sphaerophoria bankowskiae</i> Goeldlin, 1989				•
<i>Sphaerophoria shirchan</i> Violovitsh, 1957	•			
<i>Temnostoma apiforme</i> (Fabricius, 1794)	•	•		
<i>Temnostoma meridionale</i> Krivosheina & Mamaev, 1962		•		
<i>Tropidia fasciata</i> Meigen, 1822	•			

VERKLARING VAN WETENSCHAPPELIJKE GENUSNAMEN

Tegenwoordig is het vrij gebruikelijk om bij de invoering van een nieuwe genusnaam informatie over de betekenis te vermelden. Vroeger was dit niet zo. Bij auteurs zoals Fabricius, Meigen, Rondani en Schiner, die verschillende zweefvliegengenera hebben beschreven, ontbreekt een verklaring van de namen. Een uitzondering in vroege tijden was Macquart (1864), die wel aandacht besteedde aan de etymologie, ook van genusnamen die hij niet zelf heeft ingevoerd. Sindsdien heeft alleen Séguy (1937) betekenissen van de genusnamen van zweefvliegen op een rijtje gezet. Hier wordt een overzicht gegeven van de naamsverklaringen, allereerst gebaseerd op Brown (1956), aangevuld met de originele genusbeschrijvingen en de opmerkingen van Macquart (1864), de ideeën van Séguy (1937) en de woordenboeken van Lewis & Short (1955), Liddell & Scott (1953) en Muller & Renkema (1967).

De meeste wetenschappelijke namen van zweefvliegengenera zijn afkomstig uit het (oud-)Grieks. Enkele komen uit het Latijn of zijn samengesteld uit een Grieks en een Latijns woord, bijvoorbeeld *Anasimyia*. Veel namen verwijzen naar het uiterlijk van de zweefvlieg. Sommige, zoals *Helophilus* en *Xylota*, zijn afgeleid van de ecologie. Een klein aantal is afgeleid van namen van personen (*Portevinia*) of plaatsnamen (*Riponnensia*). Meestal is het woord 'verlatiniseerd', dat wil zeggen voorzien van een Latijnse uitgang. Ook veranderen dan sommige letters, zoals de *k* in een *c*.

Anasimyia - [Gr.] *a* (niet, zonder); [L.] *nasus* (neus);

[Gr.] *myia* (vlieg). 'Vlieg zonder neus'. De typesoort van het genus *A. transfuga* heeft inderdaad een vrij vlak gezicht. De combinatie van het Griekse *a* met het Latijnse *nasus* is echter ongebruikelijk. Een alternatieve verklaring is [L.] *anas* (eend), [Gr.] *myia* (vlieg): 'eendenvlieg'. Dit zou verband kunnen houden met de vochtige habitats waar zowel eenden als *Anasimyia*-soorten voorkomen. In dit geval zou Schiner het woord *anas* echter foutief vervoegd hebben, omdat de tweede naamval (genitivus) van dit woord *anatis* moet zijn, en niet *anasis*. Beide verklaringen zijn zowel mogelijk als onbevredigend.

Arctophila - [Gr.] *arktos* (beer of noord), [Gr.] *philein* (houden van). Verwijst mogelijk naar de dichte beharing van *Arctophila*-soorten.

Baccha - Latijnse vorm van [Gr.] *bakchē* (bacchante, priesteres van Bacchus).

Blera - In het Grieks kwam het woord *blēra* voor in de betekenis van '(brand)netel' of 'hooi', maar het verband met de zweefvlieg is hier onduidelijk. De beschrijving van Billberg (1820) geeft geen aanwijzingen. Mogelijk is het een fantasienaam.

Brachyopa - [Gr.] *brachys* (klein, kort), [Gr.] *ops* (oog, gezicht). Verwijst vermoedelijk naar de relatief kleine ogen ten opzichte van de rest van de kop.

Brachypalpus - [Gr.] *brachys* (kort), [L.] *palpus* (voeler). Verwijst naar de korte antennen (MACQUART 1834).

Brachypalpoides - [Gr.] '-eides' ('achtig', duidt gelijkenis aan). Zie verder *Brachypalpus*.

Caliprobola - [Gr.] *kalos* (mooi), [Gr.] *probolē* (mooi schepsel). Een toepasselijke verklaring voor deze fraaie vlieg. Een minder waarschijnlijke verklaring is [Gr.] *probolos* (uitsteeksel), wat zou verwijzen naar het sterk vooruitstekende voorhoofd.

Callicera - [Gr.] *kallikeras* (>[Gr.] *kallós* (schoonheid), [Gr.] *keras* (hoorn)). Werd in het Grieks gebruikt als bijvoeglijk naamwoord voor een jonge koe met mooie hoorns. Bij het genus *Callicera* verwijst het naar de mooie antennen.

Ceriana - [Gr.] *keras* (hoorn). Verwijst naar het lange uitsteeksel op het voorhoofd waarop de antennen zijn ingeplant, of naar de lange antennen zelf. Het genus

werd aanvankelijk *Ceria* genoemd door Fabricius, maar Rafinesque plakte er -*na* achter toen hij ontdekte dat die naam al in gebruik was voor een ander taxon

(PECK 1988).

Chalcosyrphus - [Gr.] *chalkos* (brons, koper), 'koperkleurige *Syrphus*', zie verder *Syrphus*.

Chamaesyrphus - [Gr.] *chamai* (op de grond), 'op de grond levende *Syrphus*', zie verder *Syrphus*.

Cheilosia - [Gr.] *cheilos* (lip of rand). Verwijst naar de rand rond de ogen ('wangen').

Chrysogaster - [Gr.] *chrysos* (goud), [Gr.] *gaster* (buiik, in entomologie vaak gebruikt voor achterlijf).

Chrysotoxum - [Gr.] *chrysos* (goud), [Gr.] *toxos* (boog). Verwijst vermoedelijk naar de gele ('gouden') boogjes op het achterlijf van verschillende *Chrysotoxum*-soorten.

Criorhina - [Gr.] *krios* (ram), [Gr.] *rhinos* (huid, vacht). Verwijst naar de wollige beharing ('vacht van een ram'). Ook Macquart (1864) gaf deze verklaring.

Dasysyrphus - [Gr.] *dasys* (harig), zie verder *Syrphus*. Verwijst vermoedelijk naar de behaarde ogen.

Didea - [Gr.] *dis* (twee, dubbel); [Gr.] *idea* (aانبlik, uiterlijk). Macquart (1864), die het genus beschreef, vond dat deze zweefvliegen zowel kenmerken vertonen van *Eristalis*-achtigen (de gebogen ader 3) als van *Syrphus*-achtigen. De naam duidt op dit 'mengsel'.

Doros - [Gr.] *doros* (leren tas, buidel). Verwijst mogelijk naar de knotsvorm van het achterlijf, die doet denken aan een ouderwetse geldbuidel. Als alternatieve verklaring is het genus mogelijk vernoemd naar Doros, een Griekse mythische figuur (zoon van Xouthos en Helena) (SÉGUY 1961).

Epistrophe - [Gr.] *epi-* (op of over), [Gr.] *strophe* (keerpunt). In het Grieks werd epistrophē gebruikt in de zin van 'het zich omkeren' of 'het zich op en neer bewegen'. Mogelijk slaat de naam op de wendbaarheid van de vlieg.

Epistrophella - Vrouwelijk verkleinwoord van *Epistrophe*.

Episyrphus - [Gr.] *epi-* (op of over). Dit voorvoegsel duidt vaak op een toevoeging, zodat waarschijnlijk bedoeld wordt 'een aan *Syrphus* toegevoegd' genus. Zie verder *Syrphus*.

Legenda

Gr. = Grieks;

L. = Latijn.

- Eriozona** - [Gr.] *erion* (wol), [Gr.] *zonè* (riem, band, gordel). Verwijst naar de gekleurde banden van dichte beharing.
- Eristalinus** - Duidt op de gelijkenis met *Eristalis*: 'Eristalis-achtig'.
- Eristalis** - [L.] *eristalis*. Dit woord is afkomstig uit het Romeinse geschrift van Plinius (37, 160), die het gebruikte in de betekenis van een kostbaar mineraal.
- Eumerus** - [Gr.] *eu-* (goed, zeer, groot), [Gr.] *mèros* (dij). Verwijst naar de dikke achterdijen.
- Eupeodes** - [Gr.] *eu-* (goed, zeer, groot), [Gr.] *peos* (penis). Osten-Sacken (1877) beschreef het genus aan de hand van de Amerikaanse type-soort *E. volucris*, waarvan het mannetje zeer grote genitaliën heeft (nog groter dan *E. corollae*). In zijn beschrijving geeft Osten-Sacken aan dat de genusnaam ('grote penis') naar deze genitaliën verwijst.
- Ferdinandea** - Mogelijk vernoemd naar graaf Ferdinand van Parma (1751-1802). Rondani, die het genus beschreef, werkte zelf in Parma.
- Helophilus** - [Gr.] *helos* (moeras of weide), [Gr.] *philia* (houden van). Verwijst naar de vochtige habitat van *Helophilus*-soorten.
- Heringia** - Door Rondani (die zelf geen toelichting gaf bij de genusbeschrijving) vermoedelijk genoemd naar iemand met de naam Hering (een Duitse naam).
- Ischyrosyrphus** (synoniem / subgenus van *Leucozona*) - [Gr.] *ischyros* (sterk, machtig), zie verder *Syrphus*. Verklaring onduidelijk. Misschien is de niet-Europese typesoort van het (sub)genus (*I. sivae* Bigot) een grote en krachtige zweefvlieg.
- Lejogaster** - [Gr.] *leios* (glad), [Gr.] *gaster* (buik, in entomologie vaak gebruikt voor achterlijf).
- Lejops** - [Gr.] *leios* (glad), [Gr.] *ops* (oog of gezicht).
- Leucozona** - [Gr.] *leukos* (wit), [Gr.] *zonè* (riem, band of gordel). Verwijst naar de witachtige achterlijfsbanden van *Leucozona*-soorten.
- Mallota** - [Gr.] *mallotos* (wollig).
- Megasyrphus** - [Gr.] *megas* (groot), zie verder *Syrphus*. *M. erraticus* ziet er inderdaad uit als een groot uitgevallen *Syrphus*.
- Melangyna** - [Gr.] *melas* (zwart), [Gr.] *gyne* (vrouw). Zo genoemd omdat bij *M. quadrimaculata*, de typesoort van het genus, alleen de vrouwtjes geheel zwart zijn.
- Melanogaster** - [Gr.] *melas* (zwart), [Gr.] *gaster* (buik, in entomologie vaak gebruikt voor achterlijf).
- Melanostoma** - [Gr.] *melas* (zwart), [Gr.] *stoma* (mond). Verwijst naar het zwarte gezicht.
- Meligramma** - [Gr.] *meli* (zoet, honing, bekoorlijk), [Gr.] *gramma* (letter, teken). Betekent mogelijk 'bekoorlijk' of 'honingkleurig getekend'. Frey (1946) voerde de naam in maar gaf geen uitleg.
- Meliscaeva** - [Gr.] *meli-* (zoet, honing, bekoorlijk). Een 'bekoorlijke' of 'honingkleurige' *Scaeva* zie verder *Scaeva*. Frey (1946) voerde de naam in maar gaf geen uitleg.
- Merodon** - [Gr.] *mèros* (dij), [Gr.] *odon* (tand). Verwijst naar de tand onderop de achterdij.
- Microdon** - [Gr.] *mikros* (klein), [Gr.] *odon* (tand). Verwijst naar de twee kleine tandjes op de achterrand van het scutellum.
- Myathropa** - [Gr.] *myia* (vlieg), [Gr.] *atropos* (dood, onafwendbaar). De naam Atropos werd gegeven aan een van de drie Moiren (schikgodinnen), die de onafwendbare dood voor de mens symboliseerde. Verwijst naar de doodshoofdachtige tekening op het borststuk.
- Myolepta** - [Gr.] *myia* (vlieg), [Gr.] *leptos* (klein, dun, delicaat).
- Neoscasia** - [Gr.] *neos* (nieuw), [Gr.] *askia* (schaduwloos / dof van kleur / zonder roestvlekken). *Neoscasia*-soorten zijn zo klein dat ze geen schaduw hebben, zo luidt een mogelijke verklaring van de naam (SÉGUY 1961). Zou ook afgeleid kunnen zijn van [L.] *ascia* (bijl), wat zou verwijzen naar de lichaamsvorm, die met wat fantasie aan een bijl doet denken door het ingesnoerde achterlijf (het 'handvat'). Het voorvoegsel *Neo-* is er door Williston in 1886 aangeplakt toen bleek dat de naam *Ascia* Meigen, 1822, die eerder voor het genus gebruikt werd, al in gebruik was voor een ander taxon (PECK 1988).
- Neocnemodon** - [Gr.] *neos* (nieuw), [Gr.] *kneme* (been of scheen), [Gr.] *odon* (tand). Verwijst vermoedelijk naar de uitsteeksels op de trochanters. Het voorvoegsel *Neo-* is er door Goffe in 1944 aangeplakt toen bleek dat de naam *Cnemodon* Egger, 1865, die eerder voor het genus gebruikt werd, al in gebruik was voor een ander taxon (PECK 1988).
- Olbiosyrphus** - [Gr.] *olbios* (gezegend, gelukkig), zie verder *Syrphus*. Mik (1897) voerde deze naam in maar gaf geen reden voor zijn keuze van dit voorvoegsel.
- Orthonevra** - [Gr.] *orthos* (recht), [Gr.] *neuron* (zenuw, ader). Verwijst naar randader c in de vleugel, die onder een rechte hoek in ader 3 uitmondt. In de oorspronkelijke publicatie van Macquart, die het genus in 1829 beschreef, is de letter *u* in '*neurū*' waarschijnlijk veranderd in een *v*. Later hebben sommige auteurs geprobeerd dit recht te zetten, maar hun wijzigingen waren in strijd met de regels voor nomenclatuur (PECK 1988).
- Pachysphyria** (subgenus van *Platycheirus*) - [Gr.] *pachys* (dik); [Gr.] *sphyrion* (hamertje). Verklaring onduidelijk. Verwijst mogelijk naar de gekrulde borstelhaar op de top van de voordij van het mannetje.
- Pandasyophthalmus** (subgenus van *Paragus*) - [Gr.] *pan* - (alles, geheel); [Gr.] *dasy* (harig); [Gr.] *ophthalmos* (oog). Verwijst naar de geheel behaarde ogen, in tegenstelling tot het subgenus *Paragus* s.s., waarvan de soorten verticale haarrijen op de ogen hebben.
- Paragus** - Het woord [Gr.] *parageios* (*para*: langs; *gè*: land of kust) zou wijzen op voorkomen langs de kust. In dit geval zou *Paragus* echter een verschrijving zijn van *Parageus* of *Parageius*. Een alternatieve verklaring is dat het is afgeleid van [Gr.] *paragein*, dat vele betekenissen heeft (zoals lokken, misleiden, voorbijgaan, voorbijvoeren, uitstellen). Volgens Séguy (1961) zou deze afleiding verband houden met het enigszins vooruitstekende ('voorbijgaande') gezicht. Zeker is dit allerm minst.
- Parasyrphus** - [Gr.] *para* (naast, nabij), zie verder *Syrphus*. Verwijst naar de gelijkenis met *Syrphus*-soorten.

- Parhelophilus** - [Gr.] *para* (naast, nabij), zie verder *Helophilus*. Verwijst naar de gelijkenis met *Helophilus*-soorten.
- Pelecocera** - [Gr.] *pelekys* (bijl), [Gr.] *keras* (hoorn).
Verwijst naar de bijlvormige antennen.
- Pipiza** - [Gr.] *pippizein* (piepen, tjirpen, zoemen).
Een onomatopée (nabootsing van geluid in taal), verwijzend naar het zoemen van de vliegen, hoewel *Pipiza*-soorten niet meer geluid maken dan andere zweefvliegen.
- Pipizella** - Vrouwelijk verkleinwoord van *Pipiza*.
- Platycheirus** - [Gr.] *platys* (breed, plat), [Gr.] *cheir* (hand).
Verwijst naar de verbrede, afgeplatte voorpoten.
- Pocota** - [Gr.] *pokos* (wol). Verwijst naar de wollige beharing.
- Portevinia** - Genoemd naar de Franse entomoloog G. Portevin, die in de eerste helft van de twintigste eeuw diverse zweefvliegen beschreef.
- Psarus** - [Gr.] *psaros* (spreeuw, gespikkeld als een spreeuw). Waarom dit woord gekozen is voor een geheel ongevlekte zweefvlieg is onduidelijk.
- Psilota** - [Gr.] *psilos* (kaal, glad). Merkwaardige naam voor weliswaar niet sterk behaarde vliegjes, die juist gekenmerkt worden door hun behaarde ogen. De uitgang *-ota* kan afgeleid zijn van [Gr.] *ous* (oor, genitief *otos*), wat misschien verwijst naar de zijkant van de kop (occiput). Meigen (1822) geeft zelf geen verklaring, dus de oorsprong van deze naam blijft onzeker.
- Pyrophæna** - [Gr.] *pyr* (vuur), [Gr.] *phainesthai* (glanzen, schijnen). Een goed te begrijpen naam indien *P. granditarsa*, met zijn vuurrode achterlijf, de typesoort van het genus geweest zou zijn. De typesoort is echter *P. rosarum*, die een paar zachtroze achterlijfsvlekjes heeft.
- Rhingia** - Scopoli lijkt hier het woord [Gr.] *rhynchos* (snuit) op ongebruikelijke wijze verbasterd te hebben. Mogelijk heeft hij hierbij ook het Latijnse werkwoord *ringi* (de mond wijd openen, de tanden laten zien) in gedachten gehad, vanwege de grote mondopening van *Rhingia*-soorten.
- Riponnensia** - Verwijst naar het Place de la Riponne, waar het Zoölogisch Museum in Lausanne gevestigd is. De hoofdauteur van de beschrijving van dit genus was daar werkzaam (MAIBACH ET AL. 1994A).
- Scaeva** - [L.] *scaeva* (voorteken, vaak in ongunstige zin), vrouwelijke vorm van *scaevus* (links). Verklaring onduidelijk.
- Sericomyia** - [Gr.] *sèrikos* (zijden, van zijde), [Gr.] *myia* (vlieg). Verwijst wellicht naar de zeer korte, maar dichte beharing op borststuk en achterlijf van *Sericomyia*-soorten.
- Sphaerophoria** - [Gr.] *sphaira* (bal), [Gr.] *phorein* (dragen).
Verwijst waarschijnlijk naar de relatief grote, bolle mannelijke genitaliën.
- Sphagina** - [Gr.] *sphèx* (wesp). Letterlijk 'wespachtig'.
Mogelijk duidend op de gelijkenis met kleine zwarte graafwespjes.
- Sphiximorpha** - [Gr.] *sphèx* (wesp), [Gr.] *morphe* (vorm).
Duidt op de gelijkenis met een wesp.
- Spilomyia** - [Gr.] *spilos* (vlek, spikkel), [Gr.] *myia* (vlieg).
Verwijst vermoedelijk naar de gevlekte ogen.
- Syritta** - [Gr.] *syrittein* (fluiten, zoemen). Verwijst naar het zoemen van de vliegen.
- Syrphus** - [Gr.] *syrphos*. In de Griekse literatuur komt dit woord uitsluitend voor bij Hesychius, die het omschrijft als 'een klein diertje, zoals de *empis* [in de betekenis van steekmug]'. Het woord *serphos* komt vaker voor, gewoonlijk ook in de betekenis van 'steekmug'. Fabricius voerde deze naam in en dacht misschien dat de oude Grieken deze naam voor zweefvliegen gebruikten.
- Temnostoma** - [Gr.] *temnein* (uitsnijden, uithollen), [Gr.] *stoma* (mond). Verwijst mogelijk naar het in profiel uitgeholde gezicht.
- Trichopsomyia** [Gr.] *thrix* (haar, genitivus *trichos*), [Gr.] *psoa* (lende, flank), [Gr.] *myia* (vlieg). Verwijst naar de haren op het voorste vlakke gedeelte van de middenzijplaat (mesanepisternum) die karakteristiek zijn voor het genus binnen de Pipizini.
- Triglyphus** - [Gr.] *tri* (drie), [Gr.] *glyphè* (snede, groef).
Ook het volledige woord *triglyphos* komt in het Grieks voor. Verwijst naar de drie 'groeven' die de vier van bovenaf zichtbare achterlijfssegmenten van elkaar scheiden.
- Tropidia** - [Gr.] *tropis* (kiel, richel). Ook het hiervan afgeleide woord *tropidia* komt in Griekse teksten voor, met dezelfde betekenis. Verwijst naar de kiel op de onderste helft van het gezicht (MACQUART 1864).
- Volucella** - Vrouwelijk verkleinwoord van [L.] *volucer* (vliegend), dus 'klein vliegend dier'.
- Xanthogramma** - [Gr.] *xanthos* (geel), [Gr.] *gramma* (letter, lijn). Verwijst naar de gele strepen die *Xanthogramma*-soorten sieren.
- Xylota** - [Gr.] *xylon* (hout). Verwijst naar de relatie van *Xylota*-soorten met hout.

NAAMLIJST VAN DE NEDERLANDSE ZWEEFVLIEGEN

De huidige lijst bevat 328 Nederlandse soorten. De vier *Merodon*-soorten die wel in de lijst staan (achterin) maar eenmalig met bloembollen uit het buitenland zijn geïmporteerd en zich hier niet voortplanten, zijn daarbij niet meegeteld.

Gebruikte termen, afkortingen

en symbolen:

? synonymie onzeker

auct. nec

verschillende auteurs (= *auctores*) hebben deze naam op deze manier gebruikt, maar dit is niet (*nec*) zoals de beschrijver van de soort het bedoeld heeft

onderdrukt

de naam is onderdrukt door de Internationale Commissie van Zoölogische Nomenclatuur

sensu

letterlijk: volgens; gebruikt om aan te geven dat een bepaalde auteur de naam op die manier heeft gebruikt

subg.

subgenus

SYRPHIDAE

MICRODONTINAE

Microdontini

Microdon Meigen, 1803

analís (Macquart, 1842)

= *eggeri* Mik, 1897

devius (Linnaeus, 1761)

myrmicae Schönrogge, Barr, Wardlaw, Napper, Gardner, Breen, Elmes & Thomas, 2002

= *mutabilis* auct. nec (Linnaeus, 1758)

SYRPHINAE

Pipizini

Heringia Rondani, 1856

subg. *Heringia* Rondani, 1856

heringi (Zetterstedt, 1843)

= *dubium* (Lundbeck, 1916)

senilis Sack, 1938

subg. *Neocnemodon* Goffe, 1944

= *Cnemodon* Egger, 1865

brevidens (Egger, 1865)

= *micans* (Van Doesburg, 1949)

latitarsis (Egger, 1865)

pubescens (Delucchi & Pschorn Walcher, 1955)

= *fulvimanus* (Zetterstedt, 1843)

verrucula (Collin, 1931)

vitripennis (Meigen, 1822)

Pipiza Fallén, 1817

austriaca Meigen, 1822

bimaculata Meigen, 1822

= ?*notata* Meigen, 1822

= ?*signata* Meigen, 1822

fenestrata Meigen, 1822

festiva Meigen, 1822

lugubris (Fabricius, 1775)

luteitarsis Zetterstedt, 1843

noctiluca (Linnaeus, 1758)

quadrifaculata (Panzer, 1804)

Pipizella Rondani, 1856

annulata (Macquart, 1829)

divicoi (Goeldlin de Tiefenau, 1974)

= *absurdens* Lucas, 1976

= *opaca* Violovitsj, 1981

pennina (Goeldlin de Tiefenau, 1974)

= *microapicalis* Lucas, 1976

viduata (Linnaeus, 1758)

= *varipes* (Meigen, 1822)

virens (Fabricius, 1805)

zeneggenensis (Goeldlin de Tiefenau, 1974)

= *lata* Lucas, 1976

Trichopsomyia Williston, 1888

= *Parapenium* Collin, 1952

flavitaris (Meigen, 1822)

joratensis Goeldlin de Tiefenau, 1997

= *carbonaria* auct. nec (Meigen, 1822)

lucida (Meigen, 1822)

Triglyphus Loew, 1840

primus Loew, 1840

Melanostomini

Melanostoma Schiner, 1860

mellinum (Linnaeus, 1758)

scalare (Fabricius, 1794)

Xanthandrus Verrall, 1901

comtus (Harris, 1780)

Bacchini

Baccha Fabricius, 1805

elongata (Fabricius, 1775)

= ?*obscuripennis* Meigen, 1822

Platycheirus Le Peletier & Serville, 1828

= *Platycheirus*: incorrecte spelling

subg. *Pachysphyria* Enderlein, 1938

ambiguus (Fallén, 1817)

subg. *Platycheirus* Le Peletier & Serville, 1828

albimanus (Fabricius, 1781)

= *cyaneus* (Müller, 1776): sensu Torp (1984)

angustatus (Zetterstedt, 1843)

aurolateralis Stubbs, 2002

clypeatus (Meigen, 1822)

= *nigrescens* Lucas, 1969

discimanus (Loew, 1871)

europaeus Goeldlin de Tiefenau, Maibach & Speight, 1990

fulviventris (Macquart, 1829)

immarginatus (Zetterstedt, 1849)

manicatus (Meigen, 1822)

occultus Goeldlin de Tiefenau, Maibach & Speight, 1990

parmatus (Rondani, 1857)

= *ovalis* Becker, 1921

peltatus (Meigen, 1822)

perpallidus Verrall, 1901

scambus (Staeger, 1843)

scutatus (Meigen, 1822)

splendidus Rotheray, 1998

sticticus (Meigen, 1822)

tarsalis (Schummel, 1837)

Pyrophaena Schiner, 1860

granditarsa (Forster, 1771)

rosarum (Fabricius, 1787)

Sphaerophoria Le Peletier & Serville, 1828

batava Goeldlin de Tiefenau, 1974

chongjini Bankowska, 1964

fatarum Goeldlin de Tiefenau, 1989

= *abbreviata* auct. nec Zetterstedt, 1859

interrupta (Fabricius, 1805)

= *menthastri* auct. nec (Linnaeus, 1758)

= *picta* (Meigen, 1822) sensu Bankowska (1964)

loewi Zetterstedt, 1843

philanthus (Meigen, 1822)

= *dubia* Zetterstedt, 1849

= *sarmatica* Bankowska, 1964

potentillae Claussen, 1984

rueppelli (Wiedemann, 1830)

= *nitidicollis* Zetterstedt, 1849

scripta (Linnaeus, 1758)

= *reducta* Lucas, 1969
taeniata (Meigen, 1822)
 = *menthastri* auct. nec (Linnaeus, 1758)
virgata Goeldlin de Tiefenau, 1974
 = *dubia* Zetterstedt, 1849 sensu Bankowska (1964)

Paragini

Paragus Latreille, 1804
 subg. *Pandasyophthalmus* Stuckenberg, 1954
haemorrhous Meigen, 1822
tibialis (Fallén, 1817)
 subg. *Paragus* Latreille, 1804
albifrons (Fallén, 1817)
bicolor (Fabricius, 1794)
pecchiolii Rondani, 1857
 = *majoranae* auct. nec Rondani, 1857
quadrifasciatus Meigen, 1822

Syrphini

Chrysotoxum Meigen, 1822
arcuatum (Linnaeus, 1758)
 = *fasciatum* (Müller, 1764)
bicinctum (Linnaeus, 1758)
 = *tricinctum* Rondani, 1845
cautum (Harris, 1776)
elegans Loew, 1841
fasciolatum (De Geer, 1776)
festivum (Linnaeus, 1758)
 = *arcuatum* (Linnaeus, 1758) sensu Thompson et al. (1982)
intermedium Meigen, 1822
octomaculatum Curtis, 1837
vernale Loew, 1841
verralli Collin, 1940
Dasyrphus Enderlein, 1938
 = *Syrphella* Goffe, 1944
albostratus (Fallén, 1817)
 = *confusus* (Egger, 1860)
friuliensis (Van der Goot, 1960)
hilaris (Zetterstedt, 1843)
lenensis Bagatshanova, 1980
pauxillus (Williston, 1887)
 = *nigricornis* auct. nec (Verrall, 1873)
pinastri (De Geer, 1776)
 = *lunulatus* auct. nec (Meigen, 1822)
tricinctus (Fallén, 1817)
venustus (Meigen, 1822)
 = *arcuatus* (Fallén, 1817)
 = *lunulatus* (Meigen, 1822)

Didea Macquart, 1834
alneti (Fallén, 1817)
fasciata Macquart, 1834
intermedia Loew, 1854

Doros Meigen, 1803
profuges (Harris, 1780)
 = *conopseus* (Fabricius, 1775)

Epistrophe Walker, 1852
cryptica Doczkal & Schmid, 1994
diaphana (Zetterstedt, 1843)
eligans (Harris, 1780)
 = *bifasciatus* Fabricius, 1794
 = *trifasciatus* (Strobl, 1880)
flava Doczkal & Schmid, 1994
 = *melanostomoides* (Strobl, 1880) sensu Van der Goot (1981a) & Verlinden (1991)

= *ochrostoma* (Zetterstedt, 1849) sensu Torp (1994)
grossulariae (Meigen, 1822)
melanostoma (Zetterstedt, 1843)
 = *melanostomoides* (Strobl, 1880)
nitidicollis (Meigen, 1822)
obscuripes (Strobl, 1910)
 = *similis* Doczkal & Schmid, 1994
 = *melanostomoides* (Strobl, 1880) sensu Hippa (1968a)
ochrostoma (Zetterstedt, 1849)
Epistrophella Dušek & Láska, 1967
euchroma (Kowarz, 1885)
Episyrrhus Matsumura & Adachi, 1917
balteatus (De Geer, 1776)
Eriozona Schiner, 1860
syrphoides (Fallén, 1817)
Eupeodes Osten Sacken, 1877
 = *Metasyrrhus* Matsumura, 1917
 = *Posthosyrphus* Enderlein, 1938
 subg. *Eupeodes* Osten Sacken, 1877
bucculatus (Rondani, 1857)
 = *latilunulatus* (Collin, 1931)
corollae (Fabricius, 1794)
goeldlini Mazánek, 1999
latifasciatus (Macquart, 1829)
lundbecki (Soot Ryen, 1946)
luniger (Meigen, 1822)
nielsenii (Dušek & Láska, 1976)
 = *punctifer* auct. nec (Frey in Kanervo, 1934)
nitens (Zetterstedt, 1843)
 subg. *Lapposyrphus* Dušek & Láska, 1967
lapponicus (Zetterstedt, 1838)
 = *arcuatus* auct. nec (Fallén, 1817)
Leucozona Schiner, 1860
 subg. *Ischyrosyrphus* Bigot, 1882
glaucia (Linnaeus, 1758)
laternaria (Harris, 1776)
 subg. *Leucozona* Schiner, 1860
inopinata Doczkal, 2000
 = *nigripila* auct. nec Mik, 1888
lucorum (Linnaeus, 1758)
Megasyrphus Dušek & Láska, 1967
erraticus (Linnaeus, 1758)
 = *annulipes* (Zetterstedt, 1838)
Melangyna Verrall, 1901
 = *Fagisyrrhus* Dušek & Láska, 1967
barbifrons (Fallén, 1817)
cincta (Fallén, 1817)
compositarum (Verrall, 1873)
labiatarum (Verrall, 1901)
lasioptthalma (Zetterstedt, 1843)
quadrifasciata (Verrall, 1873)
umbellatarum (Fabricius, 1794)
Meligramma Frey, 1946
guttata (Fallén, 1817)
triangulifera (Zetterstedt, 1843)
Meliscaeva Frey, 1946
auricollis (Meigen, 1822)
 = *maculicornis* (Zetterstedt, 1843)
cinctella (Zetterstedt, 1843)
Olbiosyrphus Mik, 1897
laetus (Fabricius, 1794)
Parasyrphus Matsumura, 1917

= *Phalacrodira* Enderlein, 1938

annulatus (Zetterstedt, 1838)

lineolus (Zetterstedt, 1843)

macularis (Zetterstedt, 1843)

malinellus (Collin, 1952)

nigritarsis (Zetterstedt, 1843)

punctulatus (Verrall, 1873)

vittiger (Zetterstedt, 1843)

Scaeva Fabricius, 1805

= *Lasiophthicus* Rondani, 1845

dignota (Rondani, 1857)

pyrastris (Linnaeus, 1758)

= *unicolor* Curtis, 1834

selenitica (Meigen, 1822)

Syrphus Fabricius, 1775

nitidifrons Becker, 1921

ribesii (Linnaeus, 1758)

torvus Osten Sacken, 1875

vitripennis Meigen, 1822

Xanthogramma Schiner, 1860

citrofasciatum (De Geer, 1776)

= *festivum* (Linnaeus, 1758) sensu Thompson et al. (1982)

pedissequum (Harris, 1780)

= *ornatus* (Meigen, 1822)

= *dives* (Rondani, 1857)

ERISTALINAE

Eumerini

Eumerus Meigen, 1822

flavitaris Zetterstedt, 1843

funeralis Meigen, 1822

= *tubercularis* Rondani, 1857

ornatus Meigen, 1822

sabulonum (Fallén, 1817)

sogdianus Stackelberg, 1952

strigatus (Fallén, 1817)

tarsalis Loew, 1848

tricolor (Fabricius, 1798)

Merodontini

Merodon Meigen, 1822

= *Lampetia* Meigen, 1800 (onderdrukt)

avidus (Rossi, 1790)

= *spinipes* (Fabricius, 1794)

equestris (Fabricius, 1794)

= *flavicans* (Fabricius, 1794)

= *nobilis* Meigen, 1822

= *transversalis* Meigen, 1822

= *validus* Wiedemann in Meigen, 1822

= *bulborum* Rondani, 1845

rufus Meigen, 1838

Rhingiini

Chamaesyrrhus Mik, 1906

caledonicus Collin, 1940

lusitanicus Mik, 1898

scaevoides (Fallén, 1817)

Cheilosia Meigen, 1822

= *Chilosia* Agassiz, 1846

aerea Dufour, 1948

albipila Meigen, 1838

albitarsis (Meigen, 1822)

antiqua (Meigen, 1822)

= *sparsa* Loew, 1837

barbata Loew, 1857

= *honesta* Rondani, 1868

bergenstammi Becker, 1894

caerulescens (Meigen, 1822)

canicularis (Panzer, 1801)

carbonaria Egger, 1860

chloris (Meigen, 1822)

chrysocoma (Meigen, 1822)

cynocephala Loew, 1840

fasciata Schiner & Egger, 1853

flavipes (Panzer, 1798)

fraterna (Meigen, 1830)

grossa (Fallén, 1817)

griseiventris Loew, 1857 sensu Stubbs & Falk (1983, 2002)

himantopus (Panzer, 1798)

illustrata (Harris, 1780)

impressa Loew, 1840

lasiopa Kowarz, 1885

= *honesta* auct. nec Rondani, 1868

laticornis Rondani, 1857

= *latifacies* Loew, 1857

latifrons (Zetterstedt, 1843)

= *intonsa* Loew, 1857

lenis Becker, 1894

= *omissa* Becker, 1894

longula (Zetterstedt, 1838)

mutabilis (Fallén, 1817)

= *ruralis* (Meigen, 1822)

nigripes (Meigen, 1822)

pagana (Meigen, 1822)

proxima (Zetterstedt, 1843)

psilophthalma Becker, 1894

pubera (Zetterstedt, 1838)

ranunculi Doczkal, 2000

scutellata (Fallén, 1817)

semifasciata Becker, 1894

soror (Zetterstedt, 1843)

= ? *ruffipes* (Preyssler, 1793)

urbana (Meigen, 1822)

= *praecox* (Zetterstedt, 1843)

= *ruralis* auct. nec (Meigen, 1822)

uwiformis Becker, 1894

= *argentifrons* (Fallén, 1914)

variabilis (Panzer, 1798)

velutina Loew, 1840

vernalis (Fallén, 1817)

= ? *rotundiventris* Becker, 1894

= ? *ruficollis* Becker, 1894

vicina (Zetterstedt, 1849)

= *nasutula* Becker, 1894

Ferdinandea Rondani, 1844

= *Chrysoclamis* Rondani in Walker, 1851

= *Chrysoclamys* Rondani, 1856

cuprea (Scopoli, 1763)

= *nigrifrons* (Egger, 1860)

ruficornis (Fabricius, 1775)

Pelecocera Meigen, 1822

tricincta Meigen, 1822

Portevinia Goffe, 1944

maculata (Fallén, 1817)

Psarus Latreille, 1806

abdominalis (Fabricius, 1794)

Rhingia Scopoli, 1763

borealis Ringdahl, 1928

= *austriaca* auct. nec (Meigen, 1830)

campestris Meigen, 1822

= *austriaca* (Meigen, 1830)

rostrata (Linnaeus, 1758)

Volucellini

Volucella Geoffroy, 1803

bombylans (Linnaeus, 1758)

= *haemorrhoidalis* Zetterstedt, 1838

inanis (Linnaeus, 1758)

inflata (Fabricius, 1794)

pellucens (Linnaeus, 1758)

zonaria (Poda, 1761)

Chrysogasterini

Brachyopa Meigen, 1822

bicolor (Fallén, 1817)

dorsata Zetterstedt, 1837

insensilis Collin, 1939

panzeri Goffe, 1945

pilosa Collin, 1939

scutellaris Robineau-Desvoidy, 1844

testacea (Fallén, 1817)

= *conica* auct. nec (Panzer, 1798)

vittata (Zetterstedt, 1843)

Chrysogaster Meigen, 1822

basalis Loew, 1857

cemiteriorum (Linnaeus, 1758)

= *chalybeata* Meigen, 1822

rondanii Maibach & Goeldlin de Tiefenau, 1995

solstitialis (Fallén, 1817)

virescens Loew, 1854

Lejogaster Rondani, 1857

metallina (Fabricius, 1781)

tarsata (Megerle in Meigen, 1822)

= *splendida* (Meigen, 1822)

Melanogaster Rondani, 1857

aerosa Loew, 1843

= *macquarti* auct. nec Loew, 1843

hirtella Loew, 1843

nuda (Macquart, 1829)

= *lucida* (Scopoli, 1763)

= *viduata* auct. nec (Linnaeus, 1758)

Myolepta Newman, 1838

dubia (Fabricius, 1805)

= *luteola* (Gmelin, 1790)

vara (Panzer, 1798)

Neoascia Williston, 1886

= *Ascia* Meigen, 1822

annexa (Müller, 1776)

= *floralis* auct. nec (Meigen, 1822)

geniculata (Meigen, 1822)

interrupta (Meigen, 1822)

meticulosa (Scopoli, 1763)

= *aenea* (Meigen, 1822)

= *dispar* (Meigen, 1822)

obliqua Coe, 1940

podagrica (Fabricius, 1775)

= *floralis* (Meigen, 1822)

tenur (Harris, 1780)

= *dispar* auct. nec (Meigen, 1822)

= *floralis* auct. nec (Meigen, 1822)

unifasciata (Strobl, 1898)

= *imperfecta* Van Doesburg, 1953

Orthonevra Macquart, 1829

brevicornis (Loew, 1843)

geniculata (Meigen, 1830)

= *elegans* auct. nec (Meigen, 1822)

intermedia Lundbeck, 1916

nobilis (Fallén, 1817)

Psilota Meigen, 1822

anthracina Meigen, 1822

atra Fallén, 1817

Riponnensia Maibach, Goeldlin de Tiefenau & Speight, 1994

splendens (Meigen, 1822)

Sphegina Meigen, 1822

subg. *Asiosphegina* Stackelberg, 1975

sibirica Stackelberg, 1953

subg. *Sphegina* Meigen, 1822

clunipes (Fallén, 1816)

elegans Schummel, 1843

= *kimakowiczi* (Strobl, 1897)

nigra Meigen, 1822

= *clavata* (Scopoli, 1763) sensu Thompson (1981)

= *verecunda* Collin, 1937 sensu Lucas (1974)

verecunda Collin, 1937

Ceriodini

Ceriana Rafinesque, 1815

conopsoides (Linnaeus, 1758)

vespiformis (Latreille, 1804)

Sphiximorpha Rondani, 1850

subsessilis (Illiger in Rossi, 1807)

Callicerini

Callicera Panzer, 1809

aenea (Fabricius, 1781)

aurata (Rossi, 1790)

fagesii Guérin-Ménéville, 1844

= *bertolonii* Rondani, 1857

= *aenea* auct. nec (Fabricius, 1781)

rufa Schummel, 1842

= *yerburyi* Verrall, 1904

Sericomyiini

Arctophila Schiner, 1860

bombiformis (Fallén, 1810)

mussitans (Fabricius, 1776)

= *superbiens* (Müller, 1776)

= *fulva* (Harris, 1780)

Sericomyia Meigen, 1803

= *Cinxia* Meigen, 1800: onderdrukt

lappona (Linnaeus, 1758)

silentis (Harris, 1776)

= *borealis* (Fallén, 1816)

Eristalini

Anasimyia Schiner, 1864

contracta Claussen & Torp Pedersen, 1980

interpuncta (Harris, 1776)

lineata (Fabricius, 1787)

lumulata (Meigen, 1822)

transfuga (Linnaeus, 1758)

Eristalinus Rondani, 1845

subg. *Eristalinus* Rondani, 1845

sepulchralis (Linnaeus, 1758)

subg. *Lathyrophthalmus* Mik, 1897

- aeneus* (Scopoli, 1763)
Eristalis Latreille, 1804
 subg. *Eoseristalis* Kanervo, 1938
abusiva Collin, 1931
 = *lucorum* auct. nec Meigen, 1838
alpina (Panzer, 1798)
anthophorina (Fallén, 1817)
arbustorum (Linnaeus, 1758)
 = *nemorum* (Linnaeus, 1758) sensu Thompson et al. (1982)
cryptarum (Fabricius, 1794)
horticola (De Geer, 1776)
 = *lineata* (Harris, [1776])
intricaria (Linnaeus, 1758)
 = *furva* Verrall, 1901
jugorum Egger, 1858
nemorum (Linnaeus, 1758)
 = *interrupta* (Poda, 1761)
 = *sylvarum* Meigen, 1822
pertinax (Scopoli, 1763)
picea (Fallén, 1817)
 = *rupium* auct. nec Fabricius, 1805
 = *vitripennis* auct. nec (Strobl, 1893)
rupium Fabricius, 1805
similis (Fallén, 1817)
 = *pratorum* Meigen, 1822
 subg. *Eristalis* Latreille, 1804
tenax (Linnaeus, 1758)
 = *campestris* Meigen, 1822
 = *hortorum* Meigen, 1822
Helophilus Meigen, 1822
 = *Tubifera* Meigen, 1800: onderdrukt
affinis Wahlberg, 1844
hybridus Loew, 1846
pendulus (Linnaeus, 1758)
trivittatus (Fabricius, 1805)
 = ?*parallelus* (Harris, 1776)
Lejops Rondani, 1857
 = *Liops* Verrall in Scudder, 1882
vittatus (Meigen, 1822)
Mallota Meigen, 1822
cimbiciformis (Fallén, 1817)
fuciformis (Fabricius, 1794)
Myathropa Rondani, 1845
 = *Myiatropa* Scudder, 1882
*flore*a (Linnaeus, 1758)
Parhelophilus Girschner, 1897
consimilis (Malm, 1863)
frutetorum (Fabricius, 1775)
versicolor (Fabricius, 1794)
 Xylotini
Blera Billberg, 1820
fallax (Linnaeus, 1758)
Brachypalpoides Hippa, 1978
lentus (Meigen, 1822)
Brachypalpus Macquart, 1834
laphriformis (Fallén, 1816)
 = *bimaculatus* (Macquart, 1829)
 = ?*meigeni* Schiner, 1857 (zie Speight (2004))
valgus (Panzer, 1798)
Caliprobola Rondani, 1844
speciosa (Rossi, 1790)
Chalcosyrphus Curran, 1925
 subg. *Xylotina* Hippa, 1978
nemorum (Fabricius, 1805)
 subg. *Xylotodes* Shannon, 1961
eunotus (Loew, 1873)
piger (Fabricius, 1794)
 subg. *Xylotomima* Shannon, 1926
curvipes (Loew, 1854)
 = *femoratus* (Linnaeus, 1758) sensu Thompson et al. (1982)
valgus (Gmelin, 1790)
 = *femoratus* (Linnaeus, 1758)
Criorhina Meigen, 1822
 = *Penthesilea* Meigen, 1800: onderdrukt
 = *Criorhina* Walker, 1851
asilica (Fallén, 1816)
berberina (Fabricius, 1805)
floccosa (Meigen, 1822)
pachymera Egger, 1858
 = *eunotus* auct. nec (Loew, 1873)
ranunculi (Panzer, 1804)
Pocota Le Peletier & Serville, 1828
personata (Harris, 1780)
 = *apiformis* (Schränk, 1781)
Spilomyia Meigen, 1803
manicata (Rondani, 1865)
 = *saltrum* auct. nec (Fabricius, 1794)
saltrum (Fabricius, 1794)
Syrirta Le Peletier & Serville, 1828
pipiens (Linnaeus, 1758)
 = *obscuripes* Strobl, 1899
Temnostoma Le Peletier & Serville, 1828
bombylans (Fabricius, 1805)
vespiforme (Linnaeus, 1758)
Tropidia Meigen, 1822
scita (Harris, 1780)
Xylota Meigen, 1822
 = *Zelima* Meigen, 1800: onderdrukt
abiens Meigen, 1822
florum (Fabricius, 1805)
ignava (Panzer, 1798)
jakutorum Bagatshanova, 1980
 = *caeruleiventris* auct. nec Zetterstedt, 1838
 = *coeruleiventris* Zetterstedt, 1838: incorrecte spelling
meigeniana Stackelberg, 1964
segnis (Linnaeus, 1758)
sylvarum (Linnaeus, 1758)
tarda Meigen, 1822
xanthocnema Collin, 1939
 Incidenteel geïmporteerde soorten
Merodon Meigen, 1822
batumicus Paramonov, 1927
cinereus (Fabricius, 1794)
constans (Rossi, 1794)
eques (Fabricius, 1805)